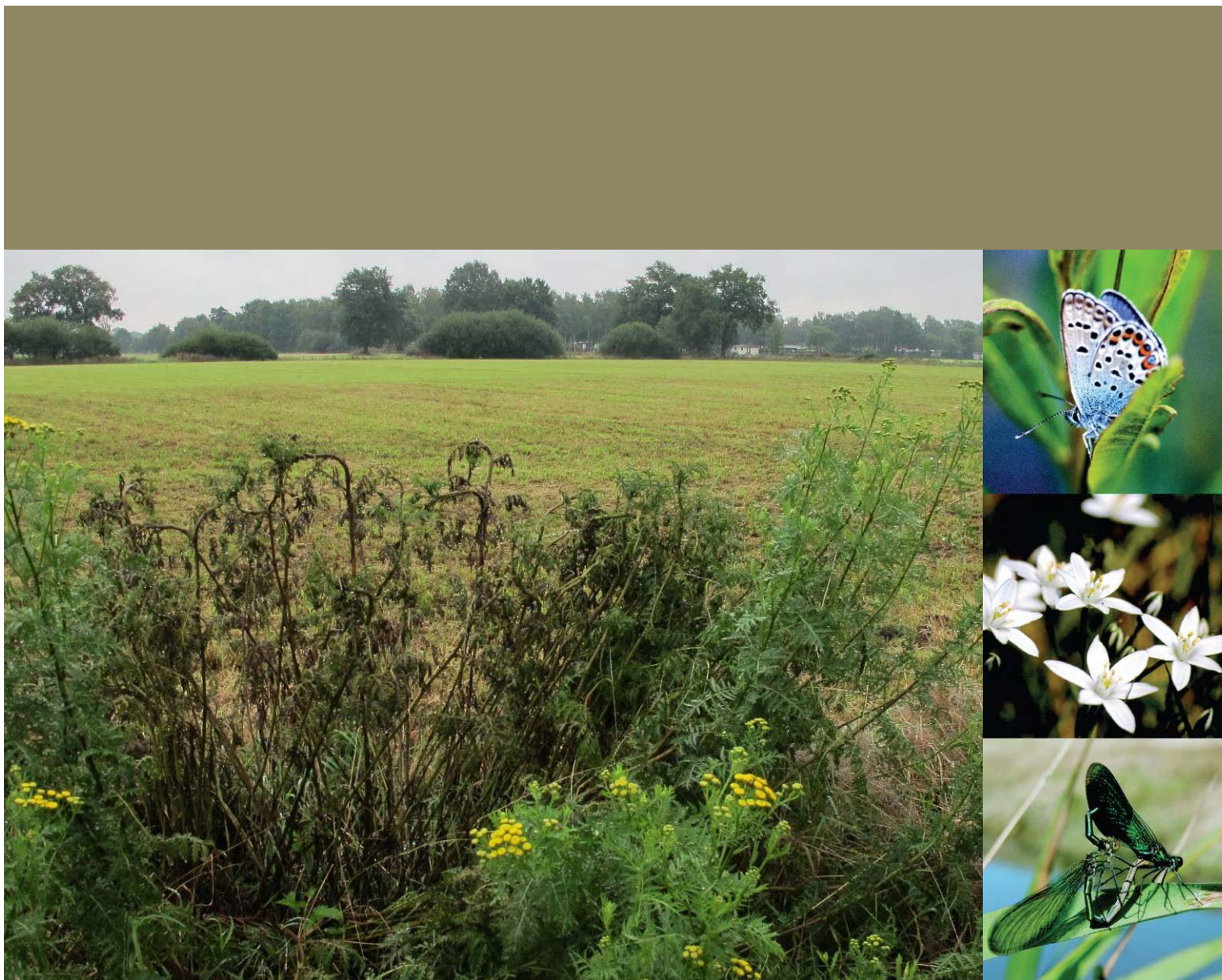

Voortoets Goorseveldweg 125 in Enschede

Voortoets voor het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'

Rapportnummer 1432

April 2015

Voortoets Goorseveldweg 125 in Enschede

Voortoets voor het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'

Colofon

Zelhem	: April 2015
Status	: Definitief
Rapportnummer	: 1432
Projectnummer	: 2319
Opdrachtgever	: VAN Berkel & Slinge
Contactpersoon	: Dhr. W. Klein Gunnewiek
Opdrachtnemer	: Stichting Staring Advies Dr. Grashuisstraat 8 7021 CL Zelhem T 0314 641910 F 0314 641909 info@staringadvies.nl www.staringadvies.nl
Auteur(s)	: dhr. ing. R. Boerboom
Controle	: dhr. S.J.J. Wamelink

Eigendom

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever. Het rapport blijft eigendom van de opdrachtgever. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d. m. v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde natuurwet- en regelgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Stichting Staring Advies accepteert daarom op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van eventuele beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Stichting Staring Advies uitgevoerde onderzoek neemt. Stichting Staring Advies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Stichting Staring Advies; opdrachtgever vrijwaart Stichting Staring Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Kwaliteitszorg

Stichting Staring Advies is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het Netwerk Groene Bureaus is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

www.netwerkgroenebureaus.nl

Inhoud

1	Inleiding en doel	4
2	Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden	5
3	Toetsing Natura 2000-gebied 'Buurserzand en Haaksbergerveen'	8
3.1	Inleiding	8
3.2	Habitattypen, doelsoorten en kernopgaven Natura 2000-gebied	9
3.3	Instandhoudingsdoelen in relatie tot plangebied	10
3.4	Toetsing Natuurbeschermingswet	12
3.5	Voortoets	12
3.6	Samenvatting voortoets	26
4	Conclusie	27
	Literatuurlijst	28
	Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Buurserzand en Haaksbergerveen	29
	Bijlage 2 Ligging habitats en leefgebieden	31
	Bijlage 3 Resultaten effectenindicator	32
	Bijlage 4 Natuurbeschermingswet 1998	33

1 Inleiding en doel

Mts Boink is voornemens om het agrarisch bedrijf te verplaatsen naar een locatie aan de Goorseveldweg in Enschede. In het kader van deze ruimtelijke ontwikkeling is het noodzakelijk dat er een natuurtoetsing plaatsvindt. In het kader van dit project heeft Staring Advies, in opdracht van de VAN Berkel & Slinge, een quickscan natuurtoets uitgevoerd (SSA rapport 1424). Uit de conclusies van deze quickscan kwam naar voren dat op voorhand negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand en Haaksbergerveen' niet uit te sluiten zijn en dat een voortoets uitgevoerd dient te worden.

Elke ruimtelijke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een voortoets om te bepalen of de plannen een significant verstorend of verslechterend effect hebben op instandhoudingsdoelen van het betreffende natuurgebied. De voorliggende rapportage is geschreven ten behoeve van de voortoets in het kader van artikel 19j (vaststellen van een plan) van de Natuurbeschermingswet 1998 ten behoeve van de realisatie van bovenstaande ruimtelijke ontwikkeling.

De heer Klein Gunnewiek van de VAN Berkel & Slinge is betrokken bij de plannen en heeft Staring Advies gevraagd om deze voortoets uit te voeren. Op basis van de resultaten van de quickscan natuurtoets en aanvullend literatuuronderzoek is beoordeeld wat de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden zijn op de instandhoudingsdoelen (habitats en soorten) van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand en Haaksbergerveen'.

2 Gebiedsbeschrijving en geplande werkzaamheden

Gegevens plangebied

Locatie: Goorseveldweg 125
Plaats: Enschede
Gemeente: Enschede
Provincie: Overijssel

Beschrijving van het plangebied

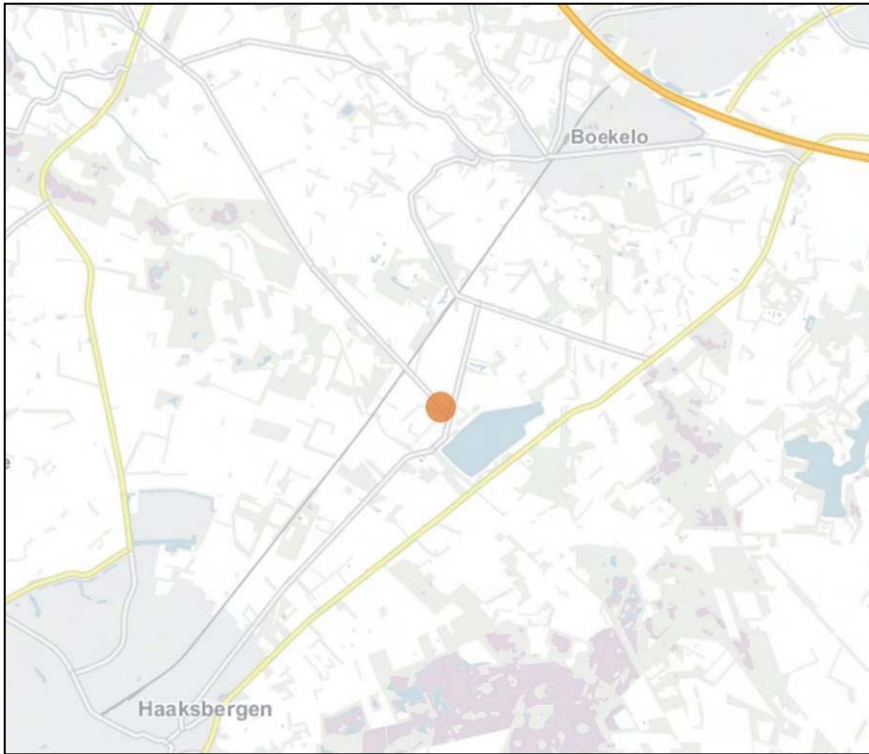
Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Enschede, tussen Boekelo en Haaksbergen (zie figuur 1). Het plangebied bestaat uit een aantal agrarische percelen, de locatie voor de nieuw te bouwen bedrijfswoning en veestallen en de te verwijderen houtsingels (zie figuur 2).

Het plangebied ligt ten noordoosten van Haaksbergen, ten zuiden van Boekelo en ten zuidwesten van Enschede in een overwegend agrarisch gebied. Naast agrarische percelen zijn in de omgeving van het plangebied ook verspreid houtsingels, solitaire bomen, woonhuizen en agrarische bedrijven in het landschap aanwezig.

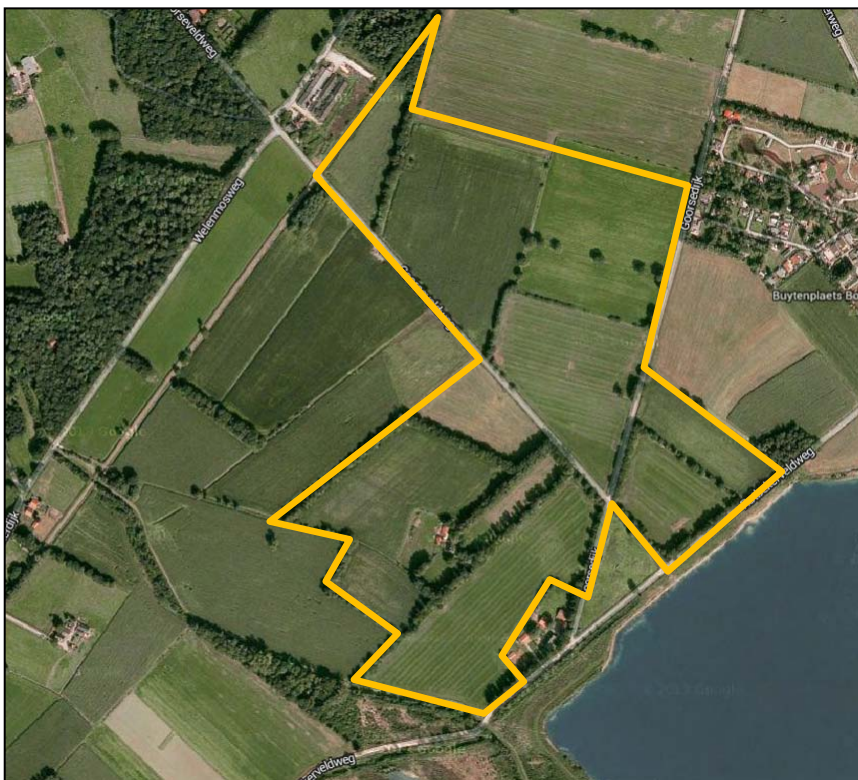
Buurserzand en Haaksbergerveen

Het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' in het oosten van de provincie Overijssel omvat twee deelgebieden met elk een eigen karakter. Het Buurserzand in het noorden bestaat uit een typisch heidelandschap met droge en natte delen. Zuidelijk van de Buurserbeek ligt het Haaksbergerveen, een restant van een voormalig groter hoogveengebied met actief en herstellend hoogveen en vochtige heide. Net over de grens in Duitsland sluit het 70 ha grote Ammeloër Venn hierop aan. Vergeleken met andere hoogvenen in ons land is het Haaksbergerveen door de ondiepe ligging van keileem wat voedselrijker, waardoor het veel kenmerken van een laggzone heeft. Het plangebied ligt op circa 1,8 km afstand van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (oranje).

Figuur 2. Luchtfoto van het plangebied (oranje).

Geplande werkzaamheden / inrichting

Mts. Boink is voornemens om het huidige agrarische bedrijf aan de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen te verplaatsen naar de Goorseveldweg 125 in Enschede. Het betreft hier een vestiging van een melkveehouderij met 120 melkkoeien en bijbehorend jongvee. De huidige situatie aan de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen betreft een agrarisch bedrijf voor het fokken en houden van varkens. De percelen waar de Mts. Boink gaat vestigen zijn grotendeels al in agrarisch gebruik. Om bouw van een bedrijfswoning met stallen mogelijk te maken zullen enkele houtopstanden gerooid worden. Ten behoeve van het aanleggen van drainage en het vergroten van het agrarisch perceel door samenvoeging van twee aparte graslandpercelen dienen ook een elzensingel afgezet te worden en zal spontane opslag van wilgen in een ondiepe greppel verwijderd worden. Ter compensatie van het verwijderen van de houtopstanden heeft de VAN Berkel & Slinge een groencompensatieplan opgesteld waarin de aanleg van nieuwe bosjes en laanbeplanting in het plangebied zelf en in de directe omgeving hiervan wordt voorgesteld.

3 Toetsing Natura 2000-gebied ‘Buurserzand en Haaksbergerveen’

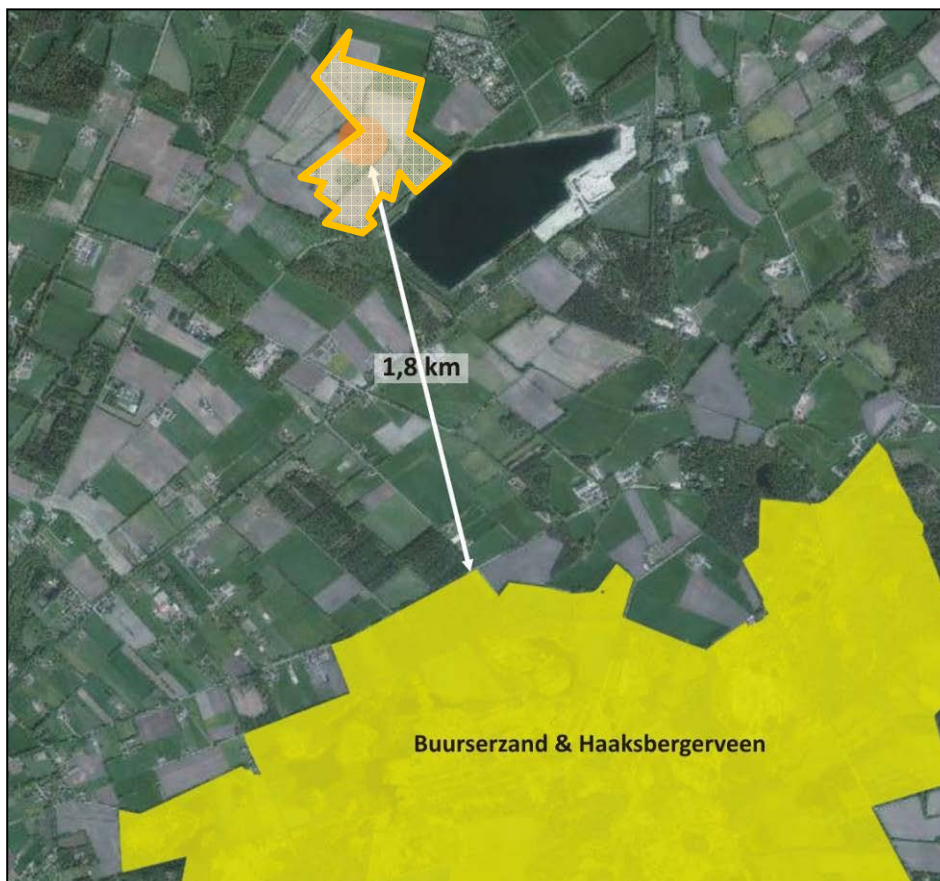
3.1 Inleiding

De bescherming van Natura 2000-gebieden is opgenomen in de Natuurbeschermingswet (zie bijlage 4). Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden. In Nederland liggen 162 Natura 2000-gebieden. Ruimtelijke ontwikkelingen die mogelijk een (significant) negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet.

Buurserzand en Haaksbergerveen

Het plangebied ligt op circa 1,8 km afstand van het Natura 2000-gebied ‘Buurserzand en Haaksbergerveen’ (zie figuur 3). Het Natura 2000-gebied ‘Witte Veen’ ligt op ruimere afstand (meer dan 4 kilometer) van het plangebied. Dit gebied wordt niet behandeld in deze voortoets.

Voor het Natura 2000-gebied ‘Buurserzand en Haaksbergerveen’ zijn in het ontwerpbesluit instandhoudingsdoelen opgesteld. De instandhoudingsdoelen beschrijven de doelen voor de instandhouding van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, zoals vereist door de Vogel- en Habitatrichtlijn. De instandhoudingsdoelen vormen de basis voor het toetsingskader van de Natuurbeschermingswet.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (oranje) ten opzichte van het Natura 2000 gebied ‘Buurserzand & Haaksbergerveen’ (geel).

Algemene doelen

De aanwijzing als Natura 2000-gebied is gebaseerd op de aanwezigheid van een aantal kwalificerende habitattypen en habitatrichtlijnsoorten. De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn beschreven in zogenaamde instandhoudingsdoelen. Deze instandhoudingsdoelen hebben betrekking op *behoud of uitbreiding van de omvang* en *behoud of verbetering van de kwaliteit van habitats en leefgebieden* van planten respectievelijk dieren. De instandhoudingsdoelstellingen representeren het scala aan levensvormen in het gebied Buurserzand & Haaksbergerveen. De instandhoudingsdoelstellingen vormen de thermometers, parameters of graadmeters voor de biodiversiteit van de uiterwaarden, voor de natuurlijke kenmerken van het gebied en voor de staat waarin het ecosysteem 'Buurserzand en Haaksbergerveen' zich bevindt. Daarnaast zijn voor dit Natura 2000-gebied de volgende algemene doelen opgesteld:

Behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

3.2 Habitattypen, doelsoorten en kernopgaven Natura 2000-gebied

Voor het Natura 2000-gebied 'Buurserzand en Haaksbergerveen' zijn een aantal habitattypen vastgesteld. Hierbij horen een aantal te beschermen plant- en diersoorten van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Voor deze habitats en soorten zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Het betreft onderstaande habitattypen en doelsoorten. prioritaire habitattypen zijn met een sterretje (*) aangeduid.

Habitats:

- H2310 Psammofiele heide met *Calluna* en *Genista*
- H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het Littorelletalia uniflorae en/of Isoëto-Nanojuncetea
- H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix*
- H4030 Droge Europese heide
- H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland
- H7110 *Actief hoogveen
- H7120 Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is
- H7230 Alkalisch laagveen
- H91D0 *Veenbossen
- H91E0 *Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion
- *incanae*, *Salicion albae*)

Soorten:

- H1145 Grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*)
- H1166 Kamsalamander (*Triturus cristatus*)

Zie bijlage 2 voor een volledig overzicht van de habitattypen en –soorten, met beschrijving van de bijbehorende instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000-gebied ‘Buurserzand en Haaksbergerveen’.

Prioritaire habitattypen

De 3 prioritaire habitattypen voor ‘Buurserzand en Haaksbergerveen’ zijn:

- H7110: Actief hoogveen
- H91D0: Veenbossen
- H91E0: Bossen op alluviale grond.

Dit betekent dat het voorkomen van soorten horend bij deze habitattypen in dit Natura 2000-gebied een belangrijke bijdrage levert aan de totale Nederlandse instandhouding van deze soorten. Als gevolg hiervan kunnen activiteiten met eventuele significante gevolgen voor de aangemerkte soorten alleen vanwege een beperkt aantal redenen toelaatbaar zijn.

3.3 Instandhoudingsdoelen in relatie tot plangebied

Habitattypen

In bijlage 3 is een kaart opgenomen van het gebied ‘Buurserzand en Haaksbergerveen’, waarop is aangegeven waar de habitattypen voorkomen. De habitattypen H7110, H7120 en H91D/E0 bevinden zich uitsluitend in het Haaksbergerveen, op ruime afstand (meer dan 5 km) van het plangebied aan de Goorseveldweg, buiten de invloedssfeer van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze habitattypen is, door de afstand ten opzichte van het plangebied en de aard van de werkzaamheden (bouw- en aanlegwerkzaamheden en ingebruikname van een te verplaatsen agrarisch bedrijf), op voorhand uit te sluiten dat er significante negatieve effecten ontstaan door geplande ruimtelijke ontwikkelingen. Deze habitattypen worden in dit rapport niet verder behandeld.

In de omgeving (binnen een straal van 5 km) en/of mogelijk binnen de invloedssfeer van het plangebied zijn de volgende habitattypen aanwezig:

- H2310 Stui/zandheiden met struikhei
- H3130 Zwakgebufferde vennen
- H4010 Vochtige heiden
- H4030 Droge heiden
- H5130 Jeneverbesstruwelen
- H7230 Kalkmoerassen

Geen van deze habitats zijn aanwezig binnen de strikte grenzen van het plangebied (zie bijlage 2). Per habitatype zijn zogenaamde indicatorsoorten benoemd. Dit zijn soorten die kenmerkend zijn voor de specifieke milieus van het habitatype. Tijdens de quickscan natuurtoets en het aanvullend literatuuronderzoek is specifiek gelet op het voorkomen van deze soorten. Voor de habitattypen die in de omgeving van het plangebied liggen zijn de volgende indicatorsoorten benoemd:

H2310 Stuifzandheiden met struikhei

Groentje, heivlinder, kommavlinder, kronkelheidestaartje, open rendiermos, rode heidelucifer, gedrongen schoffelmos, gekroesd gaffeltandmos en gewoon trapmos.

H3130 Zwakgebufferde vennen

Heikikker, poelkikker, bruine winterjuffer, kempense heidelibel, oostelijke witsnuitlibel, sierlijke witsnuitlibel, speerwaterjuffer, drijvende waterweegbree, duizendknoopfonteinkruid, gesteeld glaskroos, kleinste egelskop, kruipende moerasweegbree, moerashertshooi, moerassmele, oeverkruid, ongelijkbladig fonteinkruid, pilvaren, veelstengelige waterbies, vlottende bies, witte waterranonkel en dodaars.

H4010 Vochtige heiden

Groentje, gentiaanblauwtje, broedkelkje, kortharig kronkelsteeltje, kussentjesveenmos, zacht veenmos, adder, levendbarende hagedis, heidesabelsprinkhaan, moerasssprinkhaan, beenbreek, klokjesgentiaan en veenbies.

H4030 Droge heiden

Groentje, heideblauwtje, heivlinder, kommavlinder, vals heideblauwtje, kronkelheidestaartje, open rendiermos en rode heidelucifer.

H5130 Jeneverbesstruwelen

Koraalspoorstekelzwam en Midden-Europese goudvink.

H7230 Kalkmoerassen

Bonte paardenstaart, breed wollegras, gele zegge, schubzegge, tweehuisige zegge en vetblad.

Habitatrichtlijnsorten

In het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerven' zijn voor 2 soorten instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd: **grote modderkruiper** en **kamsalamander** (zie bijlage 1). Voor deze soorten zijn geen specifieke leefgebieden aangewezen binnen het Natura 2000-gebied.

3.4 Toetsing Natuurbeschermingswet

In dit rapport wordt getoetst of de realisatie van een agrarisch bedrijf aan de Goorseveldweg 125 (significant) negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'. Bij de toetsing is uitgegaan de planologische mogelijkheden die het 'Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Goorseveldweg 125' maximaal biedt. Hiervoor wordt een voortoets uitgevoerd in het kader van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet, om te bepalen of negatieve effecten van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen op beschermde natuurwaarden wel/niet uitgesloten kunnen worden. De huidige bedrijfsactiviteiten zijn niet eerder getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

3.5 Voortoets

Elke ruimtelijke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of de plannen een significant verstorend of verslechterend effect hebben op de natuurwaarden in het betreffende gebied (instandhoudingsdoelen). Hiervoor zijn de volgende uitkomsten mogelijk:

- De activiteit heeft *geen negatief effect*: er is geen vergunning nodig
  - De activiteit heeft een *verstorend effect*: er is geen vergunning nodig
  - De activiteit heeft een *verslechterend effect*: een vergunning is nodig en wordt verleend (eventueel onder voorwaarden) als bevoegd gezag van mening is dat ondanks het verslechterende effect de activiteit toch plaats dient te vinden.
  - De activiteit heeft een *significant negatief effect*: een vergunning is nodig en wordt verleend als er een passende beoordeling is uitgevoerd en er aan de ADC-criteria (Alternatieven, Dwingende redenen van openbaar belang en Compensatie) wordt voldaan én bevoegd gezag van mening is dat ondanks het effect de activiteit toch plaats dient te vinden.
- Een verstorend effect is een effect dat per definitie tijdelijk is en waarbij nadat de activiteit is afgerond de natuurlijke situatie weer terugkeert. Er is dus geen sprake van een permanent effect op de instandhoudingsdoelen.
  - Een verslechterend effect is een permanent effect waarbij tenminste één of meer instandhoudingsdoelen negatief wordt beïnvloed. Verslechtering kan ook optreden bij een verstorend effect dat gedurende een zodanig lange periode plaatsvindt dat geen sprake meer is van een tijdelijk effect.
  - Een significant negatief effect is een effect waarbij tenminste één of meer van de instandhoudingsdoelen zo wordt beïnvloed dat deze niet meer realiseerbaar zijn.

Indien significante verstoring of significante verslechtering niet op voorhand kan worden uitgesloten, dient een 'passende beoordeling' te worden uitgevoerd. Kan significante verstoring worden uitgesloten, maar kan er wel (niet significante) verslechtering plaatsvinden, dan is een verslechteringstoets vereist. Op basis van de passende beoordeling of een verslechteringstoets kan een aanvraag voor een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet (zie bijlage 4) worden ingediend. In het geval de passende beoordeling niet de zekerheid verschaft dat er geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied, moet de vergunning worden geweigerd c.q. kan het project niet worden uitgevoerd of het (bestemming)plan niet worden vastgesteld, tenzij er geen alternatieven zijn, er sprake is

van dwingende redenen van groot openbaar belang en door compensatie de algehele samenhang van het Natura 2000-netwerk gewaarborgd blijft.

3.5.1 Toetsingskader

De gebieden Buurserzand en Haaksbergerveen zijn als speciale beschermingszone aangewezen op 28 mei 2013. Voor de effectbepaling wordt uitgegaan van de instandhoudingsdoelen (zie bijlage 1) uit het 'Ontwerpbesluit Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'. Instandhoudingsdoelen beschrijven de doelen voor natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten om een gunstige staat van instandhouding te waarborgen. In deze instandhoudingsdoelen kunnen complementaire doelen zijn opgenomen voor vogelsoorten die in zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren. Ook voor habitattypen en -soorten die nog niet in het gebied voorkomen en die op landelijke schaal in een zeer ongunstige staat van instandhouding verkeren, maar waarvoor in het onderhavige gebied goede kansen aanwezig zijn voor ontwikkeling en vestiging. Met die complementaire doelen wordt binnen het netwerk van Natura 2000 een bijdrage geleverd aan de realisering van de landelijke doelen voor de betreffende habitattypen en soorten.

3.5.2 Effectenindicator

Voor de effectbepaling is aan de hand van de resultaten van de quickscan natuurtoets, literatuuronderzoek, expert judgement en de kennis over verstoringaspecten het effect van de werkzaamheden op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' beoordeeld. Hiervoor is de effectenindicator van het Ministerie van EZ geraadpleegd. De effectenindicator geeft informatie over de gevoeligheid van habitattypen en soorten voor de meest voorkomen storende factoren. De activiteiten uit de effectenindicator die het meest overeenkomt met de geplande ruimtelijke ontwikkeling is 'grondgebonden landbouw'. In bijlage 3 zijn de resultaten van de effectenindicator weergegeven. Deze tabel geeft slechts een indicatie van effecten die in theorie mogelijk zijn, op basis van de habitateisen van soorten.

Uit de effectenindicator blijkt dat er een aantal storingsfactoren zijn, waarvoor de doelsoorten en habitattypen van het Natura 2000-gebied gevoelig zijn. Dit zijn de storingsfactoren **oppervlakteverlies, versnippering, verzuring door N-depositie uit de lucht, vermesting door N-depositie uit de lucht, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten** en **bewuste verandering soortensamenstelling**. Op de volgende pagina's wordt per storingsfactor getoetst of significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen te verwachten zijn door de geplande werkzaamheden, voor de kwalificerende habitattypen en doel- en indicatorsoorten voor het Natura 2000-gebied.

Voor de verstoringfactoren **oppervlakteverlies, versnippering** en **bewuste verandering soortensamenstelling** is op voorhand duidelijk dat er geen negatieve effecten ontstaan, omdat deze factoren in het geval van de geplande werkzaamheden, gebruik en inrichting niet aan de orde zijn. Er vinden geen ruimtelijke ingrepen plaats binnen het Natura 2000-gebied, waardoor er geen sprake is van oppervlakteverlies van de habitats. In het plangebied bevindt zich geen leefgebied van de aangewezen doelsoorten grote modderkruiper en kamsalamander, waardoor ook geen sprake is van oppervlakteverlies of versnippering van het leefgebied van deze soorten.

Bewuste verandering van de soortensamenstelling is aan de orde wanneer sprake is van bijvoorbeeld de introductie van exotische soorten, of bijvoorbeeld door de jacht of visserij. Hiervan is geen sprake in het

plangebied. Er bestaat geen causaal verband tussen de realisatie van een agrarisch bedrijf en veranderingen in de soortensamenstelling. Effecten door dergelijke factoren zijn uit te sluiten.

Verstoringsfactor: Verzuring door N-depositie uit de lucht

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO₂), stikstofdioxide (NO_x), ammoniak (NH₃) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie. Voor verzuring gevoelige en zeer gevoelige soorten en habitats, die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van geplande werkzaamheden, zijn:

	Habitatype
H3130	Zwakgebufferde vennen
H4010	Vochtige heiden
H4030	Droge heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H7230	Kalkmoerassen
Habitat- en Vogelrichtlijnsoort	
H1145	Grote modderkruiper
H1166	Kamsalamander

H3130, H4010, H4030, H5130 en H7230

Binnen het plangebied liggen geen, voor het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' vastgestelde habitats. De dichtstbijzijnde percelen met bovenstaande habitats bevinden zich respectievelijk op 2,2 km, 2,4 km, 2,1 km, 2,4 km en 2,5 km afstand van het plangebied (zie bijlage 3). Van geen van de habitattypen worden populaties of groeiplaatsen van de benoemde indicatorsoorten (zie paragraaf 3.3) verwacht in het plangebied. Sporadisch kan een zwervend exemplaar van één van de dagvlinder- of libellensoorten in de omgeving van het plangebied worden aangetroffen. De geplande ruimtelijke ontwikkelingen betreffen het verplaatsen van een agrarisch bedrijf van de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen naar de Goorseveldweg 125 in Enschede. Hierdoor neemt de afstand ten opzichte van het Natura 2000-gebied (van 950 meter tussen de huidige locatie aan de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen naar ruim 1800 meter tussen de nieuwe locatie en het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen') toe. Voor bovenstaande habitattypen geldt dat de afstand tot de nieuwe locatie van het agrarisch bedrijf met circa 850 meter toeneemt. Er vindt geen toename van agrarische activiteit, gemotoriseerd verkeer of industrie plaats. De verhoogde afstand van het plangebied tot de kwetsbare habitats heeft een gunstig effect op de instandhoudingsdoelen. Er zal tijdelijk een extra uitstoot van vervuilende gassen zijn tijdens de realisatiefase (vrachtverkeer). Dit betreft slechts een korte periode van enkele weken en op relatief kleine schaal. Blijvende schadelijke effecten op de instandhoudingsdoelen van de habitattypen H3130, H4010 en H4030, H5130 en H7230 door verzuring worden niet verwacht.

Grote modderkruiper en kamsalamander

De grote modderkruiper en kamsalamander komen voor in het zuidelijk deel van het Natura 2000-gebied, in het Haaksbergerveen. De kamsalamander is ook in het noordelijke deel (Buurserzand e.o.) waargenomen. De afstand tussen deze populaties in het Natura 2000-gebied en het plangebied bedraagt globaal circa 5 km. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper en de kamsalamander (voortplantingswater en landhabitat) aanwezig. Open water ontbreekt. Door de afstand tot de leefgebieden van deze soorten, de geplande ruimtelijke ontwikkelingen (het verplaatsen van een agrarisch bedrijf) en de planologische mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan maximaal biedt worden geen significante negatieve effecten verwacht voor deze soorten door verzuring. De instandhoudingsdoelen van de grote

modderkruiper en de kamsalamander zijn het behoud van de omvang en de kwaliteit van het leefgebied voor de populaties. Deze instandhoudingsdoelen komen niet in gevaar door deze verstoringsfactor.

Verstoringsfactor: Vermesting door N-depositie uit de lucht

Vermesting is de 'verrijking' van ecosystemen door met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer via het oppervlaktewater. Voor vermisting gevoelige en zeer gevoelige soorten en habitats, die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van geplande werkzaamheden, zijn:

	Habitatype
H2310	Stuifzandheiden met struikhei
H3130	Zwakgebufferde vennen
H4010	Vochtige heiden
H4030	Droge heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H7230	Kalkmoerassen
Habitat- en Vogelrichtlijnsoort	
H1145	Grote modderkruiper
H1166	Kamsalamander

H2310, H3130, H4010, H4030, H5130 en H7230

De landbouw is verantwoordelijk voor het grootste deel van de stikstof (62 procent) en fosfor (57 procent) waarmee het oppervlaktewater belast wordt. Ook zorgt deze sector voor de uitstoot van schadelijke stoffen naar de bodem en het grondwater. Niet alleen de landbouw zorgt voor vervuiling door mest, ook de mens produceert veel mest. Deze mest komt in eerste instantie terecht in het riool. Omdat Nederland een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld is, wordt het riolenstelsel relatief zwaar belast. De weggespoelde uitwerpselen worden in eerste instantie gefilterd door rioolwaterzuiveringsinstallaties. Deze installaties lozen in het oppervlaktewater. Hiermee zorgen zij voor 18 procent van de stikstofbelasting, en 38 procent van de fosforbelasting. De overige vermisting wordt veroorzaakt door, onder andere, de industrie en afvalverwijderingsbedrijven (bron: Milieuloket.nl).

Binnen het plangebied liggen geen, voor het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' vastgestelde habitats. De dichtstbijzijnde percelen met bovenstaande habitats bevinden op ruime afstand van het plangebied (zie verstoringsfactor verzuring). Van geen van de habitattypen worden populaties of groeiplaatsen van de benoemde indicatorsoorten (zie paragraaf 3.3) verwacht in het plangebied. Sporadisch kan een zwervend exemplaar van één van de dagvlinder- of libellensoorten in de omgeving van het plangebied worden aangetroffen. De ruimtelijke ontwikkelingen betreffen het verplaatsen van een agrarische bedrijf van de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen naar de Goorseveldweg 125 in Enschede, waarmee de afstand tot het Natura 2000-gebied (van 950 meter tussen de huidige locatie aan de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen en het Natura 2000- gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' naar ruim 1800 meter tussen de nieuwe locatie en het Natura 2000- gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen') toeneemt. Dit heeft een gunstig effect op de instandhoudingsdoelen van bovenstaande habitattypen.

Mede door toename van de afstand van de agrarische activiteiten tot het Natura 2000- gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' hebben de planologische mogelijkheden die het 'Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Goorseveldweg 125' maximaal biedt geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van bovenstaande habitattypen. Daarnaast wordt geen toename van ammoniakdepositie verwacht. Deze wordt gesaldeerd met de oude locatie aan de Enschedesestraat 221 in Haaksbergen zodat er per saldo sprake is van een afname van ammoniakdepositie (mededeling: Robert Kuiphuis, Kuiphuis Vastgoed & Advies).

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan aan te passen. Hierdoor wordt de mogelijkheid geboden om de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch- mestverwerking' toe te voegen binnen een bestaand agrarisch bouwvlak. Het doel is dan (co-)vergisting van mest mogelijk te maken. Het restproduct van de biogasproductie (digestaat) wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt, of naar derden afgevoerd. Ook hier voor geldt dat, mede door toename van de afstand van de agrarische activiteiten tot het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen', de reeds aanwezige / opgestarte agrarische werkzaamheden en de aangegeven afname van ammoniakdepositie, geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van bovenstaande habitattypen verwacht worden. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van deze habitats zijn niet aan de orde.

Grote modderkruiper en kamsalamander

De grote modderkruiper en kamsalamander komen voor in het zuidelijke deel van het Natura 2000-gebied, in het Haaksbergerveen, op ruime afstand van het plangebied (zie ook verstoringsfactor verzuring). Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper en de kamsalamander (voortplantingswater en landhabitat) aanwezig. Open water ontbreekt. Door de afstand tot de leefgebieden van deze soorten en de geplande ruimtelijke ontwikkelingen (het verplaatsen van een agrarisch bedrijf) en de planologische mogelijkheden die het vastgestelde bestemmingsplan maximaal biedt worden geen significante negatieve effecten verwacht voor deze soorten door vermessing. De instandhoudingsdoelen van beide komen niet in gevaar door deze verstoringsfactor.

Verstoringsfactor: Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater en lucht. Voor verontreiniging gevoelige en zeer gevoelige soorten en habitats, die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van geplande werkzaamheden, zijn:

	Habitatype
H2310	Stuifzandheiden met struikhei
H3130	Zwakgebufferde vennen
H4010	Vochtige heiden
H4030	Droge heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H7230	Kalkmoerassen
Habitat- en Vogelrichtlijnsoort	
H1145	Grote modderkruiper
H1166	Kamsalamander

H2310, H3130, H4010, H4030, H5130 en H7230

Zoals eerder beschreven (zie verstoringsfactor verzuring) bevinden deze habitats zich op ruime afstand van het plangebied. Er zal geen verontreinigd materiaal aangebracht worden of uitstoot van schadelijke stoffen plaatsvinden. De geplande ruimtelijke ontwikkeling betreft het verplaatsen van een bestaande agrarisch bedrijf. De afstand tot het Natura 200-gebied neemt hierbij toe. Er vindt geen aantasting van habitats plaats in de vorm van verontreiniging. De instandhoudingsdoelen van deze habitattypen betreffen naast behoud van kwaliteit en oppervlakte, voor de habitattypen H2310 en H4010, ook uitbreiding van oppervlakte. Binnen het plangebied liggen geen potentieel geschikte percelen voor de uitbreiding van deze habitattypen. Van geen van de habitattypen worden populaties of groeiplaatsen van de benoemde indicatorsoorten (zie paragraaf 3.3) verwacht in het plangebied. Sporadisch kan een zwervend exemplaar van één van de dagvlinder- of libellensoorten in de omgeving van het plangebied worden aangetroffen. Het plangebied behoort gezien de afstand, ligging en abiotische omstandigheden niet tot de uitbreidingsmogelijkheden voor stuifzandheiden of droge heiden.

Mede door toename van de afstand van de agrarische activiteiten tot het Natura 2000- gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' hebben de planologische mogelijkheden die het 'Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Goorseveldweg 125' maximaal biedt geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van bovenstaande habitattypen. De instandhoudingsdoelen voor bovenstaande habitattypen komen niet in gevaar door verontreiniging.

Grote modderkruiper en kamsalamander

Aangezien er geen sprake is van verontreiniging door de geplande ruimtelijke ontwikkeling, zullen de (voortplantings)wateren waar deze soorten voorkomen niet aangetast worden. Daarnaast worden geen significante negatieve effecten (verontreiniging) verwacht voor deze soorten door de planologische mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan maximaal biedt. De leefgebieden van beide soorten bevinden zich op ruime afstand van het plangebied. Daarnaast hebben de in het plangebied aanwezige greppels en smalle sloten geen directe ecologische binding met voortplantingswateren voor de

kamsalamander en/of leefgebied voor de grote modderkruiper in het Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelen voor deze soorten worden niet bedreigd door verontreiniging.

Verstoringsfactor: Verdroging

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand. verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfiltreerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging. Voor verdroging gevoelige en zeer gevoelige soorten en habitats, die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van geplande werkzaamheden, zijn:

	Habitatype
H3130	Zwakgebufferde vennen
H4010	Vochtige heiden
H7230	Kalkmoerassen
Habitat- en Vogelrichtlijnsoort	
H1145	Grote modderkruiper
H1166	Kamsalamander

H3130, H4010 en H7230

Deze habitattypen bevinden zich niet in het plangebied of de directe omgeving. De afstand tot de dichtstbijzijnde percelen is ruim 2 km. Van geen van de habitattypen worden populaties of groeiplaatsen van de benoemde indicatorsoorten (zie paragraaf 3.3) verwacht in het plangebied. Sporadisch kan een zwerfend exemplaar van één van de dagvlinder- of libellensoorten in de omgeving van het plangebied worden aangetroffen. De geplande ruimtelijke ontwikkeling betreft het verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf. Hierbij worden geen oppervlaktewateren gedempt of grond- en kwelwaterstromen beïnvloed, die mogelijk tot een verdroging van bovenstaande habitats leidt. Lokaal wordt drainage aangebracht op de agrarische percelen, om de waterhuishouding te optimaliseren voor de landbouw. Door de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied, de geringe omvang van de drainage en doordat er een barrière aanwezig is in de vorm van een diepe zandwinplas aan de Enschedesestraat (zandwinplas Rutbekerveld), en de bijbehorende (toekomstige) activiteiten als uitbreiding en verondieping van de zandwinplas, zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de habitattypen en populaties of groeiplaatsen van de benoemde indicatorsoorten. Het aanleggen van drainage in het plangebied aan de Goorseveldweg is niet van invloed op de natte natuurdoeltypen in het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen'.

In het 'Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest -Goorseveldweg 125' wordt vermeld dat het is verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning de volgende werken uit te voeren:

- het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
- het verrichten van onderzoeks- en exploitatieboringen ten behoeve van de winning van delfstoffen, water en andere bodemschatten;
- het graven en/of dempen van sloten en het door afwateren, ontwateren of afdammen wijzigen van de grondwaterstand;
- het leggen van drainagebuizen.

Door de afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied, de geringe omvang van de drainage, de barrièrevorming in de vorm van de zandwinplas Rutbekerveld en door instandhouding van genoemde verboden worden de instandhoudingsdoelen van deze habitattypen (behoud kwaliteit en omvang en uitbreiding van oppervlakte) niet bedreigd door verdroging.

Grote modderkruiper en kamsalamander

Er is geen sprake van een negatief effect op aanwezige waterkwaliteit en -kwantiteit. Er worden, door de ruime afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied en de planologische mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan maximaal biedt, geen voortplantingswateren voor de kamsalamander en/of leefgebied voor de grote modderkruiper aangetast binnen de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast hebben de in het plangebied aanwezige greppels en smalle sloten geen directe ecologische binding met voortplantingswateren voor de kamsalamander en/of leefgebied voor de grote modderkruiper in het Natura 2000-gebied. De instandhoudingsdoelen van deze soorten worden niet bedreigd door verdroging.

Verstoringsfactor: Verstoring door geluid

Met verstoring door geluid wordt bedoeld: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie. Voor verstoring door geluid gevoelige en zeer gevoelige soorten, die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van geplande werkzaamheden, zijn:

	Habitat- en Vogelrichtlijnsoort
H1145	Grote modderkruiper

Grote modderkruiper

Door het verplaatsen van een bestaande agrarisch bedrijf naar een locatie verder verwijderd van het Natura 2000-gebied is er geen sprake van geluidstoename. Tijdens de aanlegfase zal er lokaal tijdelijk een toename van geluid optreden. Door het tijdelijk effect en de afstand ten opzichte van bekende leefgebieden met grote modderkruipers (ruim 5 km), wordt geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze soort verwacht. Daarnaast worden in 2015 de voorbereidende werkzaamheden voor aanleg van een nieuw tracé voor de Rijksweg N18 met twee rijbanen met elk twee rijstroken tussen Haaksbergen en de aansluiting op de A35 opgestart. Openstelling van de nieuwe Rijksweg N18, gelegen tussen de Goorseveldweg 125 in Enschede en het Natura 2000-gebied, vindt in 2018 plaats. Tijdelijke en beperkte geluidstoename op de nieuwe locatie aan de Goorseveldweg 125 in Enschede zullen, mede door het lokale karakter en de reeds geplande opstartwerkzaamheden voor de voor de nieuwe Rijksweg N18, ondergeschikt zijn en geen negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelen van de grote modderkruiper.

Het bestemmingsplan voorziet voor het plangebied een mogelijkheid tot het opzetten van een bed and breakfast. Hier wordt een kleinschalige overnachtingsaccommodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt bedoeld. Het permanent bewonen van een bed and breakfast accommodatie is strijdig met deze bestemming. Het houden van een evenement, zonder te hebben voldaan aan het bepaalde in de Algemene Plaatselijke Verordening, is strijdig met het vastgestelde bestemmingsplan. Door de ruime afstand ten opzichte van bekende leefgebieden en de planologische mogelijkheden, waaronder het uitoefenen van een bed and breakfast, die het nieuwe bestemmingsplan maximaal biedt wordt geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze soort verwacht.

Kamsalamander

Volgens de effectenindicator van het ministerie van EL&I (zie bijlage 3, pagina 29) is het niet bekend of de kamsalamander gevoelig is voor verstoring door geluid. Omdat het plangebied op ruim 5 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand en Haaksbergerveen' ligt en van dit natuurgebied wordt gescheiden door bebouwing, bosschages en de (nieuwe) Rijksweg N18, zal het geluidsniveau van de bouwwerkzaamheden en de agrarische activiteiten echter nauwelijks doordringen tot in het leefgebied van de kamsalamander. Door barrières zoals de bebouwing en de bosschages zal dit niveau nog lager liggen en wegvallen tegen andere geluidsbronnen zoals het verkeer op de (nieuwe) Rijksweg N18.

Verstoringsfactor: Optische verstoring

Optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem. Voor optische verstoring gevoelige en zeer gevoelige soorten en habitats, die (mogelijk) voorkomen binnen de invloedssfeer van geplande werkzaamheden, zijn:

	Habitatype
H2310	Stuifzandheiden met struikhei
H3130	Zwakgebufferde vennen
H4010	Vochtige heiden
H4030	Droge heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H7230	Kalkmoerassen
Habitat- en Vogelrichtlijnsoort	
H1145	Grote modderkruiper

H2310, H3130, H4010, H4030, H5130 en H7230

Binnen het plangebied liggen geen habitats. Bovenstaande habitats liggen op ruime afstand van het plangebied (zie verstoringsfactor verzuring). Van geen van de habitattypen worden populaties of groeiplaatsen van de benoemde indicatorsoorten (zie paragraaf 3.3) verwacht in het plangebied. Sporadisch kan een zwerfend exemplaar van één van de dagvlinder- of libellensoorten in de omgeving van het plangebied worden aangetroffen. De geplande ruimtelijke ontwikkeling (het verplaatsen van een bestaand agrarisch bedrijf) leidt niet tot aantasting van habitats, in de vorm van betreding van de kwetsbare en beschermde vegetatietypen. Er is geen sprake van een bedreiging voor de instandhoudingsdoelen voor deze habitattypen door optische verstoring.

Grote modderkruiper

Deze vissoort komt in het zuiden van het Natura 2000-gebied voor, op ruime afstand van het plangebied (ruim 5 km). Binnen het plangebied bevindt zich, op een enkele greppel en een (droogvallende) smalle sloot na, geen open water. Door de afstand tussen het leefgebied voor de grote modderkruiper en het plangebied is van optische verstoring van deze soort geen sprake.

Het bestemmingsplan voorziet voor het plangebied een mogelijkheid tot het opzetten van een bed and breakfast. Hier wordt een kleinschalige overnachtingsaccommodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt bedoeld. Het permanent bewonen van een bed and breakfast accommodatie is strijdig met deze bestemming. Door de ruime afstand ten opzichte van bekende leefgebieden en de planologische mogelijkheden, waaronder het uitoefenen van een (kleinschalige) bed and breakfast, die het nieuwe bestemmingsplan maximaal biedt wordt geen negatief effect op de instandhoudingsdoelen van deze soort verwacht.

Kamsalamander

Het is niet bekend of de Kamsalamander gevoelig is voor optische verstoring (zie de effectenindicator van het ministerie van EL&I: bijlage 3, pagina 27). De werkzaamheden vinden op een zodanige afstand van het leefgebied van deze soort plaats (ruim 5 kilometer), dat er geen optische verstoring op zal treden. Het eventueel uitoefenen van een bed and breakfast heeft, door het kleinschalige karakter en afstand, geen negatief invloed op de soort. Het leefgebied van de kamsalamander binnen het Natura 2000-gebied 'Buurserzand en Haaksbergerveen' wordt afgeschermd van de werkzaamheden door barrières zoals bebouwing, bosschages en de (nieuwe) Rijksweg N18.

Verstoringsfactor: Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers. Bij de geplande werkzaamheden zal verstoring door mechanische effecten overeenkomen met de verstoringsfactoren door geluid, verzuring, verontreiniging en optische verstoring. De gevoelige habitats en soorten en het mogelijk negatief effect van geplande ruimtelijke ingreep is bij deze verstoringsfactoren reeds behandeld.

Cumulerende effecten

Door rekening te houden met cumulatie van effecten wordt beoogd te voorkomen dat een opeenstapeling van op zich kleine effecten uiteindelijk leidt tot significante negatieve effecten. Vaak zijn het juist combinaties van activiteiten die de instandhoudingsdoelstellingen bedreigen (en niet de afzonderlijke activiteiten). In de directe nabijheid van het plangebied wordt de nieuwe N18 aangelegd en vinden verontdiepings- en uitbreidingswerkzaamheden plaats aan zandwinplas Rutbekerveld. De beoogde verplaatsing van het agrarisch bedrijf naar de Goorseveldweg 125 draagt niet bij aan mogelijke, negatieve cumulatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden, veroorzaakt door deze plannen.

3.6 Samenvatting voortoets

Uit de effectenindicator blijkt dat er een aantal verstoringsfactoren zijn die door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en de planologische mogelijkheden die het vastgestelde bestemmingsplan maximaal biedt op kunnen treden. Per (mogelijke) verstoringsfactor zijn de te verwachte negatieve effecten bepaald, aan de hand van het voorkomen van habitattypen, doelsoorten en indicatorsoorten van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen' in het plangebied en de directe omgeving. Uit deze voortoets komt naar voren dat een significante verslechtering van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied, als gevolg van het verplaatsen van een agrarisch bedrijf naar de nieuwe locatie aan de Goorseveldweg en de planologische mogelijkheden die het vastgestelde bestemmingsplan maximaal biedt, met zekerheid kan worden uitgesloten. De doelen voor de aangewezen habitattypen en soorten komen niet in gevaar door de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Door de ruime afstand tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied zijn een aantal verstoringsfactoren op voorhand al uit te sluiten. Sommige ruimtelijke ontwikkelingen en planologische mogelijkheden die het vastgestelde bestemmingsplan maximaal biedt kunnen echter ook via externe werking een negatief effect hebben op kwetsbare natuur. Bijvoorbeeld via stikstofdepositie, verdroging of verontreiniging. De geplande ruimtelijke ontwikkeling betreft echter het verplaatsen van een bestaande agrarisch bedrijf naar een locatie die verder verwijderd is van het Natura 2000-gebied. Dit komt ten goede van de instandhoudingsdoelen van de habitattypen en doelsoorten van het gebied. Er is geen sprake van uitbreiding van agrarische activiteit, gemotoriseerd verkeer of industrie.

Natuurbeschermingswet (Natura 2000)

Uit de voortoets in het kader van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet komt naar voren dat een onaanvaardbare verslechtering van de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied 'Buurserzand & Haaksbergerveen', als gevolg van de realisatie van een agrarisch bedrijf aan de Goorseveldweg en de planologische mogelijkheden die het 'Bestemmingsplan Buitengebied Noordwest - Goorseveldweg 125' op de locatie maximaal biedt, met zekerheid kan worden uitgesloten. Er hoeft geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet aangevraagd te worden voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling. De doelen voor de aangewezen habitattypen en soorten komen niet in gevaar door de geplande herinrichting.

4 Conclusie

Aan de hand van de resultaten van de voortoets in het kader van artikel 19j van de Natuurbeschermingswet op de locatie Goorseveldweg 125 in Enschede kan de volgende conclusie worden getrokken:

Er hoeft geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet aangevraagd te worden voor de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Literatuurlijst

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij, Profieldocumenten Habitattypen H2310, H3130, H4010, H4030, H5130 en H7230.
- Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij, Ontwerpbesluit Buurserzand & Haaksbergerveen.
- Hoogenstein, L., Meesters, G., KNNV Uitgeverij, SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland, Handboek Vogels van Nederland, Zeist 2009.
- Bode, A.D., Dijkstra, A.J., Hoekstra, B., Hoeve, R., Zollinger, R. Zoogdierwerkgroep Overijssel en Natuur en Milieu Overijssel. De Zoogdieren van Overijssel, Voorkomen, verspreiding en ecologie van de in het wild levende zoogdieren.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W., van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- Stichting FLORON, Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora.

Bijlage 1 Instandhoudingsdoelen Buurserzand en Haaksbergerveen

Habitatrichtlijn: habitattypen

H2310 Stui/zandheiden met struikhei

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype stui/zandheiden met struikhei komt op een aantal plekken voor. Uitbreiding van de oppervlakte is mogelijk.

H3130 Zwakgebufferde vennen

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype zwakgebufferde vennen komt met een klein oppervlak plaatselijk in matige kwaliteit voor. Er zijn goede potenties voor kwaliteitsverbetering aanwezig, mits kwelstromen kunnen zorgen voor voldoende buffering van het venwater.

H4010 Vochtige heiden

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).

Toelichting: Het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) komt met een aanzienlijk areaal matig en lokaal goed ontwikkeld voor op zandgrond en dunne veenlagen. Elders is het gebied vergrast en verdroogd. Er zijn goede potenties voor uitbreiding van het oppervlak. De laatste jaren is als gevolg van genomen herstelmaatregelen de kwaliteit verbeterd.

H4030 Droge heiden

Doel: Behoud oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype droge heiden komt over een relatief grote oppervlakte verspreid in het gebied voor, met name op de hoger gelegen plekken.

H5130 Jeneverbesstruwelen

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype jeneverbesstruwelen komt voor in het gebied, waarbij naast "struwelen" ook nog vele losse individuen van de jeneverbes in het gebied te vinden zijn. Slechts op kleine schaal treedt momenteel verjonging op van het struweel. De beoogde kwaliteitsverbetering betreft het verder realiseren van verjonging.

H7110 *Actieve hoogvenen

Doel: Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A).

Toelichting: In het hoogveengebied met herstellende hoogvenen (H7120) komen veenvormende vegetaties voor die tot het habitatype actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (subtype A) gerekend worden. Dit subtype kan verder ontwikkeld worden door middel van kwaliteitsverbetering van het habitatype herstellende hoogvenen (H7120).

H7120 Herstellende hoogvenen

Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (H7110A) is toegestaan.

Toelichting: Er zijn goede mogelijkheden om een zodanige kwaliteitsverbetering van het habitatype Herstellende hoogvenen te bereiken, dat een deel kan overgaan in habitatype actieve hoogvenen, *hoogveenlandschap* (H7110A). De heidevegetaties en bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot de habitattypen vochtige heiden, *hogere zandgronden* (H4010A), droge heiden (H4030) en hoogveenbossen (H91D0) gerekend, maar maken onderdeel uit van het habitatype Herstellende hoogvenen.

H7230 Kalkmoerassen

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting: In het gebied komt één ven voor waar plaatselijk basenrijke kwel optreedt. In dit ven komt het habitatype kalkmoerassen met een kleine oppervlakte voor.

H91D0 *Hoogveenbossen

Doel: Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting: Het habitatype hoogveenbossen is aanwezig in een bovenloop. Hier zijn potenties voor de verdere ontwikkeling van hoogveenbossen. De bossen op het verdroogde hoogveen worden niet tot het habitatype hoogveenbossen gerekend, maar maken onderdeel uit van het habitatype herstellende hoogvenen (H7120).

H91E0 *Vochtige alluviale bossen

Doel: Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C).

Toelichting: Het habitatype vochtige alluviale bossen, *beekbegeleidende bossen* (subtype C) komt over een relatief kleine oppervlakte voor in het gebied.

Habitatrichtlijn: soorten

H1145 Grote modderkruiper

Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De grote modderkruiper komt in het zuiden van het gebied voor, waar vrijwel jaarlijks grote modderkruipers tijdens de paai worden waargenomen. Waarschijnlijk kan de soort in het hoogveengebied overleven dankzij het wat basenrijke water en het ontbreken van concurrenten. Vanwege het bijzondere (natuurlijke) karakter van het leefgebied alhier, is het gebied van groot belang voor deze soort.

H1166 Kamsalamander

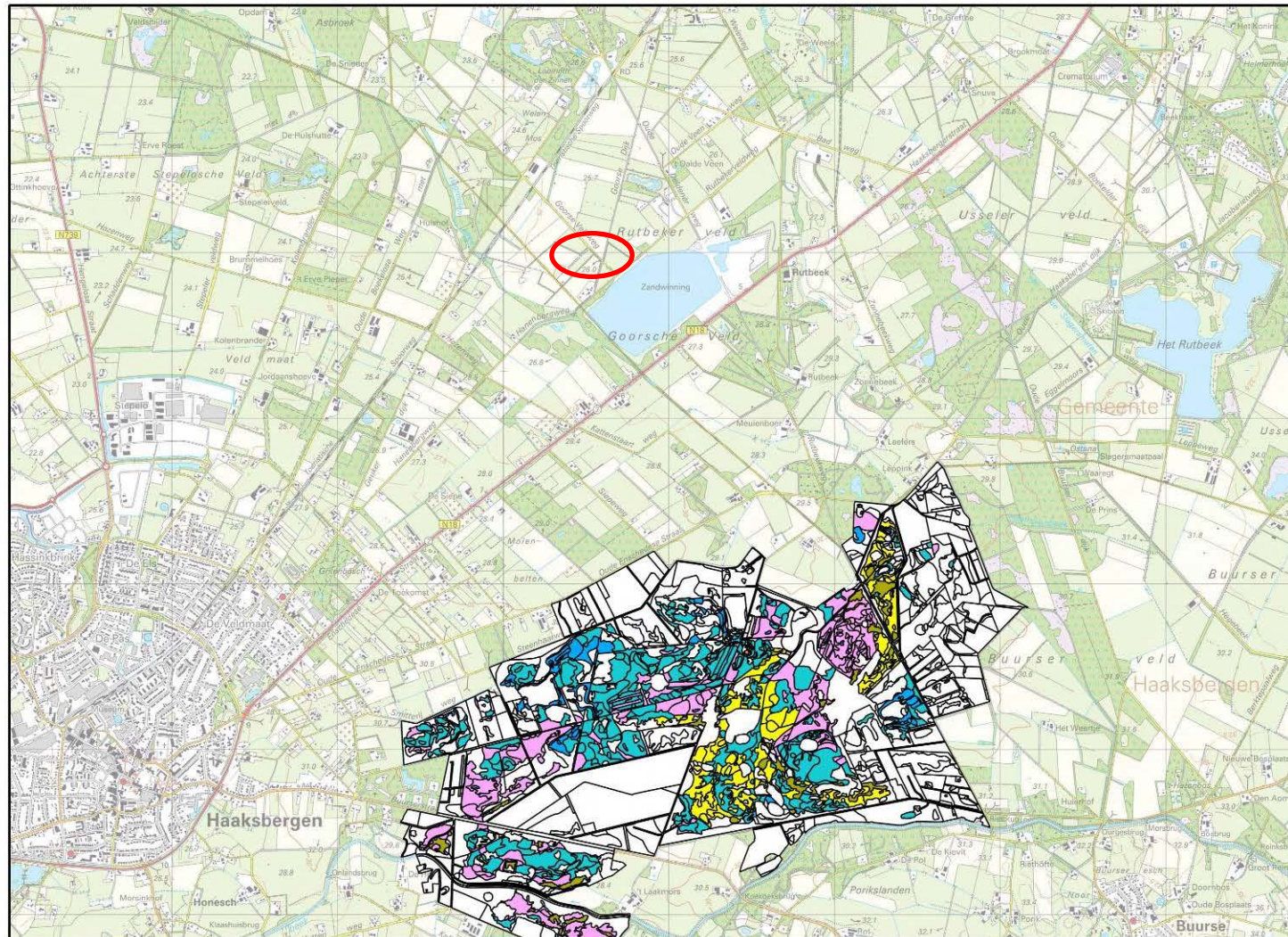
Doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting: De kamsalamander komt voor in het zuiden van het gebied, waar het water geschikt is door buffering (toestroom kwel). Hier is tevens voortplanting vastgesteld. Het betreft een populatie in een uniek habitat. De soort is ook waargenomen in het noorden van het gebied.

Bijlage 2 Ligging habitats en leefgebieden

Habitattypen 'Buurserzand & Haaksbergerveen'

Legenda

■ H2310

■ H3130

■ H4010

■ H4030

■ H5130

■ H7230

□ Begrenzing Natura 2000-gebied

○ Globale ligging plangebied

Bijlage 3 Resultaten effectenindicator

Storingsfactor	1	2	3	4	7	8	13	16	17	19
Stuifzandheiden met struikhei	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Zwakgebufferde vennen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Vochtige heiden	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Droge heiden	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Jeneverbesstruwelen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Actieve hoogvenen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Herstellende hoogvenen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Kalkmoerassen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Hoogveenbossen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Grote modderkruiper	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig
Kamsalamander	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	...	...	gevoelig	zeer gevoelig

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- x n.v.t.
- ... onbekend

Bewuste verandering soortensamenstelling
 Verstoring door mechanische effecten
 Optische verstoring
 Verstoring door geluid
 Verdroging
 Verontreiniging
 Vermesting door N-depositie uit de lucht
 Verzuring door N-depositie uit de lucht
 Versnippering
 Oppervlakteverlies

Bijlage 4 Natuurbeschermingswet 1998

In deze bijlage worden de juridische kaders van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) beschreven. Natuurgebieden kunnen onder de bescherming vallen van de Natuurbeschermingswet 1998. Het gaat dan om gebieden die zijn aangewezen als:

- Europees Vogelrichtlijngebied
- Europees Habitatrichtlijngebied
- Beschermd Natuurmonument

Plannen, projecten en handelingen die gevolgen kunnen hebben voor de natuurwaarden van de door de Nb-wet beschermde gebieden kunnen alleen onder voorwaarden en alleen met een vergunning worden toegestaan. Gebieden die zijn aangewezen als de Vogel- of Habitatrichtlijn worden gezamenlijk aangeduid als Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen benoemd, die betrekking hebben op soorten of op habitats. Deze instandhoudingsdoelstellingen mogen niet worden geschaad. Een nieuw of een gewijzigd plan / project / handeling (activiteit) mag geen schade toebrengen aan de in het gebied nagestreefde natuurdoelen. Om deze bescherming te borgen geldt een onderzoeks- en vergunningplicht. Reguliere beheer-, gebruik- en onderhoudswerkzaamheden die zijn beschreven in een beheerplan en in overeenstemming met de daarin opgenomen voorwaarden worden uitgevoerd, zijn vrijgesteld van de vergunningplicht. Er is geen sprake van een vergunningstraject op het moment dat de initiatiefnemer kan aantonen dat er geen effect bestaat of dat er slechts sprake is van een verstorend effect. De effecten worden getoetst aan de hand van de volgende criteria:

- oppervlakte
- ruimtelijke samenhang (structuur en functie, typische soorten)
- kwaliteit (lucht, bodem, water, rust/stilte)

Door middel van een zogenaamde 'voortoets' wordt bepaald of een ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een verslechtering van instandhoudingsdoelen of een significante verstoring van aangewezen soorten. Indien dit niet het geval is, is geen Nb-wetvergunning nodig. In alle andere gevallen volgt een vergunningaanvraag, die voorafgegaan wordt door een tweede toetsing. Afhankelijk van de bevindingen uit de voortoets kan deze tweede toetsing een 'verslechteringstoets' of een 'passende beoordeling' zijn.

Relevante begrippen

Bij de beoordeling van effecten worden de volgende begrippen toegepast:

Significante effecten

Een activiteit heeft significante effecten als zij de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied in gevaar brengt. Hiervoor is geen objectieve grens; per geval zal bekeken worden of een effect significant is. Het oordeel moet gebaseerd zijn op de specifieke situatie die van toepassing is.

Verslechtering

In de Handreiking Natuurbeschermingswet [Min. van LNV, 2005] wordt onder het begrip 'verslechtering' verstaan: de fysieke aantasting van een habitat, doordat de oppervlakte van een habitat afneemt of doordat de specifieke structuur en functies die voor de instandhouding van de habitat op lange termijn noodzakelijke zijn, in kwaliteit achteruit gaan. Voorts valt onder verslechtering: een achteruitgang in de staat van instandhouding van de met de habitat geassocieerde typisch soorten. Hiertoe wordt de situatie na realisatie

van plan, project of handeling vergeleken met de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen in het (concept)aanwijzingsbesluit.

Externe werking

Effecten op instandhoudingsdoelen kunnen ook optreden bij activiteiten die buiten de grenzen van het beschermde gebied worden uitgevoerd. Dit wordt aangeduid als 'externe werking'. Dergelijke activiteiten moeten ook getoetst en beoordeeld worden aan de instandhoudingsdoelstellingen van het nabijgelegen beschermde gebied.

Cumulatie

Daarnaast moet bij de effectmeting worden meegenomen of er effecten te verwachten zijn van andere activiteiten in de omgeving van het beschermde gebied die de effecten van de onderzochte activiteit *zouden kunnen* versterken. Men spreekt in zulke gevallen van cumulatieve gevolgen van andere ruimtelijke ontwikkelingen. Beoordeeld moet dan worden of de diverse activiteiten in gezamenlijkheid tot een significant effect leiden. Hierbij wordt getoetst aan de situatie in het Natura 2000-gebied zoals deze was ten tijde van de aanmelding van het gebied en plaatsing ervan op de zogenaamde Communautaire lijst van Europees beschermde natuurgebieden (de zogenaamde peildatum). Voor het Natura 2000-gebied "Veluwe" is de peildatum 7 december 2004. Veranderingen in het gebied die na deze datum zijn opgetreden worden meegewogen als mogelijke cumulatieve effecten.

ADC-criteria

Indien de toetsing uitwijst dat significante effecten niet kunnen worden uitgesloten, wordt gekeken of wel voldaan is aan de zgn. ADC-criteria. Hieronder wordt verstaan:

- **A**lternatieve oplossingen voor het project ontbreken
- Er sprake moet zijn van **D**wingende redenen van groot openbaar belang of groot economisch belang
- Voorafgaande aan de ingreep worden **C**ompenserende maatregelen getroffen om negatieve effecten tenminste te verzachten en zo mogelijk te voorkomen

De methodiek van de toetsing

De Nb-wet maakt onderscheid in toetsing van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten. Voor Natura 2000-gebieden is artikel 19j van de Nb-wet van kracht. Dit betekent dat, indien significante gevolgen op instandhoudingsdoelen niet kunnen worden uitgesloten, een vergunning alleen kan worden verleend indien aan de hierboven benoemde ADC-criteria is voldaan. Voor Beschermde Natuurmonumenten geldt dit laatste niet. De beoordelingsvrijheid van het Bevoegd Gezag is bij Beschermde Natuurmonumenten ruimer dan bij Natura 2000-gebieden. Hieronder wordt de procedure verder toegelicht.

Toetsing voor vergunningverlening bij een Natura 2000-gebied

De toetsing start met een voortoets (ook wel oriëntatiefase genoemd), waarmee bepaald wordt of een plan, project of handeling tot negatieve effecten kan leiden. Uit de voortoets komt naar voren op welke natuurwaarden effecten optreden en voor welke aspecten. Er zijn drie uitkomsten van de voortoets mogelijk:

I. Er is GEEN achteruitgang van soorten of van de kwaliteit van habitats. Er kan ten hoogste sprake zijn van een niet-significante verstoring van soorten. In deze situatie hoeft er *geen nader onderzoek* uitgevoerd te worden en is een Nb-wetvergunning niet nodig. Wel dient dit ter risicobeperking bij het Bevoegd Gezag geverifieerd te worden.

II. Er is sprake van een NIET-SIGNIFICANTE VERSLECHTERING van het voorkomen van soorten of van de kwaliteit van habitats. In dergelijke gevallen is een vergunning in het kader van de Nb-wet noodzakelijk.

Het vergunningstraject verloopt via een *verslechteringstoets* die uit moet wijzen of de verslechtering aanvaardbaar is of niet. Eventuele cumulatieve effecten moeten daarbij worden meegewogen. De vergunning kan worden verleend (eventueel onder voorwaarden of beperkingen) indien er geen verslechtering optreedt of dat deze naar het oordeel van het Bevoegd Gezag aanvaardbaar is. Bij de afweging of de verslechtering aanvaardbaar is, heeft het Bevoegd Gezag een grotere beleidsvrijheid dan wanneer de procedure via een Passende Beoordeling verloopt. Bij de belangenafweging kan het Bevoegd Gezag rekening houden met de aanwezigheid van redenen van openbaar of economisch belang, het gebrek aan alternatieve locaties en de mogelijkheid om te compenseren

III. Er is kans op een SIGNIFICANTE VERSLECHTERING van het leefgebied van soorten of de kwaliteit van habitats, en/of een SIGNIFICANTE VERSTORING van soorten. In deze gevallen dient een *passende beoordeling* van de gevolgen van het project opgesteld te worden, waarin nauwgezet wordt beoordeeld of de verslechtering daadwerkelijk significant is, welke effecten kunnen optreden en hoe negatieve effecten zo beperkt mogelijk gehouden kunnen worden. De significantie van de gevolgen moet met name worden beoordeeld in het licht van de specifieke milieukeurmerken en omstandigheden van het gebied. Omkeerbare en tijdelijke effecten kunnen ook significant zijn. Indien significante effecten aan de orde zijn, mag een vergunning alleen worden afgegeven als alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang. Bovendien moet voorafgaande aan verlening van vergunning een uitgewerkt plan beschikbaar zijn met maatregelen waarin met zekerheid gesteld kan worden dat alle schade gecompenseerd wordt.

Beoordeling van stikstofdepositie (Chw, 2010)

Een negatief effect dat kan optreden is de depositie van stikstof (verkeer, industrie, veehouderij). Stikstof heeft een vermestend en verzurend effect en kan in schrale milieus met weinig buffering tot een aanzienlijke schade van kwetsbare natuurwaarden leiden. De achtergronddepositie van stikstof op natuurgebieden is in grote delen van het land zo problematisch, dat het voor bestaande en nieuwe activiteiten die bijdragen aan de stikstofdepositie bijna onmogelijk was om een Nb-wetvergunning te krijgen. In de Crisis- en herstelwet (Chw, 2010) zijn daarom maatregelen opgenomen, die de vergunningverlening voor het onderdeel stikstofdepositie in de Nb-wetprocedure (artikel 19 Nbwet) moeten versoepelen. Door de wetsaanpassing hoeven gevolgen van de stikstofdepositie van bestaande, niet-gewijzigde activiteiten (peildatum 7 december 2004), niet meer getoetst te worden bij de beoordeling van een aanvraag van een Nb-wetvergunning. Dit geldt ook voor uitbreidingen van bestaande activiteiten en nieuwe activiteiten (na 7 december 2004), onder de voorwaarden dat er per saldo nergens sprake is van toename van stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitats en er samen met het generieke beleid (onder andere via de programmatische aanpak stikstof) op termijn een afname van stikstofdepositie is verzekerd. Er is dan geen passende Beoordeling nodig en de inschatting van de gevolgen van een activiteit voor de stikstofdepositie worden niet bij de vergunningverlening op grond van artikel 19j Nb-wet betrokken.

Toetsing voor vergunningverlening bij een Beschermd Natuurmonument

Naast de Natura 2000-gebieden beschermt de Nb-wet van oudsher ook Beschermd Natuurmonumenten, op basis van artikel 16 van de Nb-wet. De bepalingen van artikel 16 zijn minder stringent dan de bepalingen van artikel 19 Nb-wet, die van toepassing zijn op Natura 2000-gebieden. Bij Beschermd Natuurmonumenten ontbreken ook de instandhoudingsdoelen als toetsingskader voor mogelijke effecten. De te toetsen waarden betreffen hier aangewezen planten en dieren in het gebied, het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied. Op basis van de zorgplichtbepaling (art. 191 Nb-wet) dienen activiteiten met negatieve gevolgen voor een Beschermd Natuurmonument geweerd te worden en moeten maatregelen worden genomen om gevolgen te voorkomen of te beperken. Desondanks bestaan er geen vaste voorschriften voor onderzoek naar de bepaling van negatieve effecten op Beschermd Natuurmonumenten. Wel moet het onderzoek antwoord geven op de vraag in hoeverre handelingen schadelijk kunnen zijn voor de te toetsen waarden. Het toetsingskader is zodoende in grote lijnen

vergelijkbaar met dat van de Natura 2000-gebieden. Een duidelijk verschil is echter de mogelijkheden die geboden worden voor vergunningverlening indien schadelijke gevolgen niet uitgesloten kunnen worden. Zo hoeft er bij Beschermd Natuurmonumenten geen alternatievenonderzoek plaats te vinden. Ook vindt er geen toetsing aan dwingende redenen van groot openbaar belang plaats en hoeft er geen uitgewerkt compensatieplan voorhanden te zijn. De ADC-toets is voor Beschermd Natuurmonumenten niet vereist. Daarnaast is ook de eis voor een Passende Beoordeling vervallen. Tot slot vallen schadelijke handelingen die buiten het Beschermd Natuurmonument optreden (externe werking) niet meer onder de vergunningplicht, tenzij dit in het (concept)aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied uitdrukkelijk is geregeld. Er is zodoende sprake van een veel ruimere beoordelingsvrijheid van het Bevoegd Gezag. Het Bevoegd Gezag heeft echter wel de plicht om zijn besluit goed te motiveren.

Een deel van de Beschermd Natuurmonumenten valt samen met Natura 2000-gebieden. Voor het overlappende deel vervalt de status Beschermd Natuurmonument. In het (concept)aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied kunnen aanvullende instandhoudingsdoelen worden opgenomen ten aanzien van behoud, herstel en ontwikkeling van natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van een gebied, die uit de aanwijzingsdocumenten van het inliggende Beschermd Natuurmonument voortkomen. Hier kan zodoende een vertaalslag plaatsvinden, maar dit is niet verplicht. In beheerplannen hoeven ook geen bepalingen opgenomen te worden ten aanzien van aanvullende instandhoudingsdoelen. Indien deze aanvullende instandhoudingsdoelen wel zijn opgenomen, hoeft hier niet aan getoetst te worden (op basis van art. 19j Nb-wet) maar is op deze aanvullende instandhoudingsdoelen ook het soepeler art. 16 Nb-wet van toepassing.

Staring Advies

Jonker Emilweg 11
6997 CB Hoog-Keppel
T 0314 641910

info@staringadvies.nl
www.staringadvies.nl

